

89-modda. Soliqlar va yig'implarni to'lash

Soliqni to'lash, agar ushbu Kodeksda boshqacha qoida nazarda tutilmagan bo'lsa, milliy valyutada amalga oshiriladi.

Chet el valyutasida hisoblab chiqarilgan soliq summasini milliy valyutada qaytadan hisoblash O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining soliqni to'lash sanasidagi rasmiy kursi bo'yicha amalga oshiriladi.

Soliq to'lovchining soliqni to'lash bo'yicha majburiyati, agar ushbu moddaning **to'rtinchi qismida** boshqacha qoida nazarda tutilmagan bo'lsa, quyidagi hollarda bajarilgan deb e'tirof etiladi:

1) pul mablag'larini soliq to'lovchining bankdagi hisobvarag'idan byudjet tizimiga tegishli g'aznachilik hisobvarag'iga o'tkazishga doir topshiriqnoma bankka taqdim etilgan paytdan e'tiboran – soliq to'lovchining hisobvarag'ida to'lov kunida yetarlicha pul qoldig'i mavjud bo'lgan taqdirda;

2) bankda hisobvaraq ochmasdan tegishli g'aznachilik hisobvarag'iga byudjet tizimiga o'tkazish uchun bank kassasiga naqd pul mablag'lari topshirilgan paytdan e'tiboran. Bunday qoida soliqni to'lash uchun pul mablag'lari yetarlicha bo'lgan taqdirda, faqat jismoniy shaxslar tomonidan soliqni to'lashda qo'llaniladi;

3) bank yoki aloqa bo'limiga byudjet tizimiga o'tkazish uchun naqd pul mablag'lari kiritilgan kundan e'tiboran. Bunday qoida soliqni to'lash uchun pul mablag'lari yetarlicha bo'lgan taqdirda, faqat jismoniy shaxslar tomonidan soliqni to'lashda qo'llaniladi;

4) g'aznachilikda shaxsiy hisobvarag'i ochilgan yuridik shaxsning shaxsiy hisobvarag'ida tegishli pul mablag'larini

byudjet tizimiga o'tkazishga doir operatsiya aks ettirilgan paytdan e'tiboran;

5) ortiqcha to'langan summalarni yoki ortiqcha undirilgan soliqlar, penyalar, jarimalar summalarini tegishli soliq turi bo'yicha majburiyatning bajarilishi hisobiga hisobga olish to'g'risida soliq organi tomonidan qaror chiqarilgan kundan e'tiboran;

6) soliqni hisoblab chiqarish va soliq to'lovchining pul mablag'laridan ushlab qolishga doir majburiyat ushbu Kodeksga muvofiq soliq agentiga yuklatilgan bo'lsa, soliq summolari soliq agenti tomonidan ushlab qolinganda kundan e'tiboran.

Soliq to'lovchining soliqni to'lash bo'yicha majburiyati quyidagi hollarda bajarilgan deb e'tirof etilmaydi:

1) tegishli pul mablag'larini byudjet tizimiga o'tkazishga doir bajarilmagan topshiriqnoma soliq to'lovchi tomonidan qaytarib olinganda yoki bank tomonidan unga qaytarilganda;

2) g'aznachilikda shaxsiy hisobvarag'i ochilgan yuridik shaxs tomonidan tegishli pul mablag'larini byudjet tizimiga o'tkazishga doir bajarilmagan topshiriqnoma qaytarib olinganda yoki g'aznachilik tomonidan unga qaytarilganda;

3) pul mablag'lari ushbu pul mablag'larini byudjet tizimiga o'tkazishga doir to'lov topshiriqnomasida bank rekvizitlari noto'g'ri ko'rsatilganligi sababli byudjet tizimining tegishli g'aznachilik hisobvarag'iga o'tkazilmay qolganda;

4) agar soliq to'lovchi soliq to'lovi uchun bankka pul mablag'larini o'tkazish uchun topshiriqnoma taqdim etgan kuni uning fuqarolik qonun hujjatlariga muvofiq birinchi navbatda bajariladigan hisobvarag'iga taqdim etilgan bajarib bo'lmaydigan boshqa talablar mavjud bo'lsa, agar ushbu

hisobvaraqda barcha talablarni qanoatlantirish uchun yetarlicha qoldiqqa ega bo'lmasa.

Ushbu moddada nazarda tutilgan qoidalar penyalar va jarimalarga nisbatan ham qo'llaniladi hamda soliq agentlariga nisbatan ham tatbiq etiladi.

Soliq organlari byudjet tizimiga tushumlar hisobini hisoblangan hamda to'langan soliqlar va yig'imlar summalarini, shuningdek penyalar va jarimalarni soliq to'lovchining shaxsiy hisobvarag'ida aks ettirish orqali yuritadi. Soliq to'lovchining shaxsiy hisobvarag'ini yuritish tartibi O'zbekiston Respublikasi Davlat soliq qo'mitasi tomonidan O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi bilan kelishilgan holda belgilanadi.

Bojxona organlari O'zbekiston Respublikasi bojxona chegarasi orqali tovarlarni olib o'tish bilan bog'liq to'lanishi lozim bo'lgan, soliqlar va yig'imlarning, shuningdek penyalar va jarimalarning byudjet tizimiga tushumlari hisobini yuritadi. Hisob yuritish tartibi O'zbekiston Respublikasi Davlat bojxona qo'mitasi tomonidan O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi bilan kelishilgan holda belgilanadi.

Undirilishi boshqa davlat organlari va tashkilotlar tomonidan amalga oshiriladigan davlat boji va boshqa yig'imlarning byudjet tizimiga tushumlarini hisobga olish tartibi O'zbekiston Respublikasi Davlat soliq qo'mitasi tomonidan O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi bilan kelishilgan holda belgilanadi.

90-modda. Soliqlarni o'tkazishga doir to'lov topshiriqnomalarining banklar tomonidan bajarilishi

Banklar soliq to'lovchining pul mablag'lari hisobidan soliqni byudjet tizimiga o'tkazishga doir to'lov topshiriqnomasini (bundan buyon ushbu moddada soliq

to'lovchining topshiriqnomasi deb yuritiladi), shuningdek soliq organining soliqni byudjet tizimiga o'tkazishga doir inkasso topshiriqnomasini (bundan buyon ushbu moddada soliq organining inkasso topshiriqnomasi deb yuritiladi) bajarishi shart.

Soliq to'lovchining topshiriqnomalari va soliq organining inkasso topshiriqnomalari fuqarolik qonun hujjatlarida belgilangan navbat bo'yicha bajarilishi lozim.

Soliq to'lovchining topshiriqnomasi yoki soliq organining inkasso topshiriqnomasi bunday topshiriqnoma olingan kundan keyingi bir operatsiya kuni ichida bank tomonidan bajariladi.

Soliq to'lovchining hisobvarag'ida pul mablag'lari mavjud bo'lgan va to'lov hujjatida rekvizitlari to'g'ri ko'rsatilgan taqdirda bank soliq to'lovchining topshiriqnomasini yoki soliq organining inkasso topshiriqnomasini bajarishni kechiktirishga haqli emas.

Soliq to'lovchining hisobvarag'ida pul mablag'larining yo'qligi (yetarli emasligi) sababli soliq organining inkasso topshiriqnomasini belgilangan muddatda bajarishning imkoni bo'lmaganda, bank belgilangan muddat tugaganidan keyingi kundan kechiktirmay inkasso topshiriqnomasini yuborgan soliq organiga uning topshiriqnomasi bajarilmaganligi (qisman bajarilganligi) to'g'risida xabar qilishi shart.

Soliq to'lovchining topshiriqnomasi yoki soliq organi inkasso topshiriqnomasining bajarilmaganligi (qisman bajarilganligi) to'g'risidagi bank xabarnomasining shakli va uni elektron shaklda taqdim etish tartibi O'zbekiston Respublikasi Davlat soliq qo'mitasi tomonidan O'zbekiston Respublikasining Markaziy banki bilan kelishilgan holda belgilanadi.

Ushbu moddada nazarda tutilgan majburiyatlarni bajarmaganlik yoki lozim darajada bajarmaganlik uchun banklar ushbu Kodeksda belgilangan tartibda javobgar bo'ladi.

Javobgarlik choralarining qo'llanilishi bankni soliq to'lovchining topshiriqnomasini yoki soliq organining inkasso topshiriqnomasini bajarish majburiyatidan ozod etmaydi.

Banklar soliq to'lovchilarning topshiriqnomalarini va soliq organlarining inkasso topshiriqnomalarini ko'rsatilgan operatsiyalar bo'yicha xizmat ko'rsatilganligi uchun haq undirmasdan bajaradi. Soliq to'lovchilarga yoki soliq agentlariga ortiqcha to'langan (undirilgan) soliqlar, penyalar va jarimalar summalarini qaytarish bo'yicha banklar tomonidan topshiriqnomalar bajarilganda ko'rsatilgan operatsiyalar bo'yicha xizmat ko'rsatilganligi uchun ham haq undirilmaydi.

91-modda. Yuridik shaxs tugatilganda soliq majburiyatini bajarish

Tugatilayotgan yuridik shaxsning soliq majburiyati mazkur yuridik shaxsning pul mablag'lari, shu jumladan uning mol-mulkini realizasiya qilishdan olingan pul mablag'lari hisobidan tugatuvchi tomonidan bajariladi.

Agar tugatilayotgan yuridik shaxsning pul mablag'lari, shu jumladan uning mol-mulkini realizasiya qilishdan olingan pul mablag'lari uning soliq qarzini to'liq hajmda uzish uchun yetarli bo'lmasa, to'lanmay qolgan qarz mazkur yuridik shaxsning ishtirokchilari tomonidan qonun hujjatlarida belgilangan miqdorda va tartibda uzilishi mumkin.

Yuridik shaxs tugatilayotganda soliq majburiyatini mazkur yuridik shaxsning boshqa kreditorlari bilan hisob-kitoblari o'rtasida bajarish navbati fuqarolik qonun hujjatlari bilan belgilanadi.

Tugatilayotgan yuridik shaxs tomonidan ortiqcha to'langan yoki undan ortiqcha undirilgan soliqlar (penyalar, jarimalar) summalari soliq organi tomonidan ushbu Kodeksda belgilangan tartibda boshqa soliqlar bo'yicha soliq qarzini uzish hisobiga hisobga olinishi lozim.

Ortiqcha to'langan yoki ortiqcha undirilgan soliqlarning (penyalar, jarimalar) hisobga olinishi lozim bo'lgan summasi boshqa soliqlar bo'yicha soliq qarziga mutanosib ravishda yoki tugatuvchining qaroriga binoan taqsimlanadi.

Tugatilayotgan yuridik shaxsning soliqlar bo'yicha qarzi bo'lmagan taqdirda, ortiqcha to'langan yoki undan ortiqcha undirilgan soliqlar (penyalar, jarimalar) summasi shu yuridik shaxsga ushbu Kodeksda belgilangan tartibda u ariza bergan kundan e'tiboran o'n besh kundan kechiktirmay qaytarilishi lozim.

Ushbu moddada nazarda tutilgan qoidalar O'zbekiston Respublikasining bojxona chegarasi orqali tovarlarni olib o'tish munosabati bilan soliqlar to'lashda ham qo'llaniladi.

92-modda. Yuridik shaxs qayta tashkil etilganda soliq majburiyatini bajarish

Qayta tashkil etilgan yuridik shaxsning soliq majburiyati ushbu moddada belgilangan tartibda uning huquqiy vorisi (huquqiy vorislari) tomonidan bajarilishi lozim.

Qayta tashkil etilgan yuridik shaxsning soliq majburiyatini bajarish, qayta tashkil etish tugallanganiga qadar huquqiy vorisga (huquqiy vorislarga) qayta tashkil etilgan yuridik shaxs soliq majburiyatini bajarmaganligi yoki lozim darajada bajarmaganligi faktlari va (yoki) holatlari ma'lum bo'lganligi-bo'lmaganligidan qat'i nazar, uning huquqiy vorisi (huquqiy vorislari) zimmasiga yuklatiladi.

Huquqiy voris (huquqiy vorislar) o'ziga o'tgan majburiyatlar bo'yicha jami soliq qarzini, shu jumladan qayta tashkil etilgan yuridik shaxsga uning qayta tashkil etilishi tugallanganiga qadar soliq huquqbuzarliklarini sodir etganlik uchun belgilangan jarimalar summalarini ham uzishi shart.

Qayta tashkil etilgan yuridik shaxsning huquqiy vorisi (huquqiy vorislari) o'z zimmasiga ushbu modda bilan yuklatilgan majburiyatlarni bajarishda soliq to'lovchilar uchun ushbu Kodeksda nazarda tutilgan tartibda huquqlardan foydalanadi va zimmasida majburiyatlar bo'ladi.

Yuridik shaxsning qayta tashkil etilishi uning huquqiy vorisi (huquqiy vorislari) tomonidan uning soliq majburiyatlarini bajarish muddatlarini o'zgartirmaydi.

Bir necha yuridik shaxslar qo'shib yuborilganda ularning majburiyatlarini bajarish qismi bo'yicha bunday qo'shib yuborish natijasida vujudga kelgan yuridik shaxs ularning huquqiy vorisi deb e'tirof etiladi.

Bir yuridik shaxs boshqa yuridik shaxsga qo'shib olinganda, uni qo'shib olgan yuridik shaxs soliq majburiyatini bajarish qismi bo'yicha qo'shib olingan yuridik shaxsning huquqiy vorisi deb e'tirof etiladi.

Yuridik shaxs bo'linganda bunday bo'lish natijasida vujudga kelgan yuridik shaxslar soliq majburiyatini bajarish qismi bo'yicha uning huquqiy vorislari deb e'tirof etiladi.

Bir necha huquqiy vorislar mavjud bo'lgan taqdirda, ulardan har birining qayta tashkil etilgan yuridik shaxsning soliq majburiyatini bajarishdagi ishtiroki ulushi fuqarolik qonun hujjatlariga muvofiq tuzilgan taqsimlash balansi bilan aniqlanadi. Agar taqsimlash balansi qayta tashkil etilgan yuridik shaxsning har bir huquqiy vorisining ulushini aniqlash imkonini bermasa, yangidan vujudga kelgan yuridik shaxslar qayta tashkil

etilgan shaxsning soliq majburiyatini sudning qaroriga ko'ra solidar bajarishi mumkin.

Agar qayta tashkil etish soliq majburiyatini bajarmaslikka qaratilgan bo'lsa, qayta tashkil etilgan yuridik shaxs soliq majburiyatining hech bo'lmaganda bitta huquqiy voris tomonidan unga to'g'ri keladigan soliq majburiyati qismini to'liq hajmda bajarish imkoniyatini istisno etgan taqdirda ham, ushbu moddaning **to'qqizinchi qismida** ko'rsatilgan qoida qo'llaniladi.

Yuridik shaxs tarkibidan bir yoki bir necha yuridik shaxslar ajratib chiqarilganda qayta tashkil etilgan yuridik shaxsga nisbatan uning soliq majburiyatini bajarish qismi bo'yicha huquqiy vorislik, agar ushbu moddaning **o'n ikkinchi qismida** boshqacha qoida belgilanmagan bo'lsa, yuzaga kelmaydi.

Agar yuridik shaxs tarkibidan bir yoki bir necha yuridik shaxslarni ajratib chiqarish natijasida qayta tashkil etilayotgan yuridik shaxs o'zining soliq majburiyatini to'liq hajmda bajarish imkoniyatiga ega bo'lmasa va bunday qayta tashkil etish soliq majburiyatini bajarmaslikka qaratilgan bo'lsa, ajratib chiqarilgan yuridik shaxslar ushbu qayta tashkil etilgan shaxsning soliq majburiyatiga sudning qaroriga ko'ra solidar ega bo'lishi mumkin.

Bir yuridik shaxs boshqa yuridik shaxs etib o'zgartirilganda, yangidan vujudga kelgan yuridik shaxs soliq majburiyatini bajarish qismida qayta tashkil etilgan yuridik shaxsning huquqiy vorisi deb e'tirof etiladi.

Yuridik shaxs tomonidan u qayta tashkil etilgunga qadar undan ortiqcha undirilgan yoki ortiqcha to'langan soliq (penya, jarima) summasi huquqiy voris (huquqiy vorislar) qayta tashkil etilgan yuridik shaxsning soliq qarzini uzishi hisobiga soliq organi tomonidan hisobga olinishi lozim. Bunday hisobga olish qayta tashkil etish tugallangan kundan e'tiboran bir oydan

kechiktirmay ushbu moddada nazarda tutilgan xususiyatlarni hisobga olgan holda amalga oshiriladi.

Yuridik shaxs tomonidan u qayta tashkil etilgunga qadar ortiqcha to'langan yoki undan ortiqcha undirilgan soliqning (penyaning, jarimaning) hisobga olinishi lozim bo'lgan summasi hisoblanishi va to'lanishi ustidan nazorat qilish soliq organlari zimmasiga yuklatilgan boshqa soliqlar bo'yicha soliq qarziga mutanosib ravishda taqsimlanadi.

Qayta tashkil etilgan yuridik shaxsda soliq qarzi bo'lmagan taqdirda, ushbu yuridik shaxs tomonidan ortiqcha to'langan yoki undan ortiqcha undirilgan soliq (penya, jarima) summasi uning vorisiga (huquqiy vorislariga) huquqiy voris (huquqiy vorislar) ariza bergan kundan e'tiboran bir oydan kechiktirmay qaytarilishi lozim. Bunda ortiqcha to'langan yoki ortiqcha undirilgan soliq (penya, jarima) summasi qayta tashkil etilgan yuridik shaxsning huquqiy vorisiga (huquqiy vorislariga) har bir huquqiy vorisning taqsimlash balansi asosida aniqlanadigan ulushiga mutanosib ravishda qaytariladi.

Ushbu moddaning qoidalari yuridik shaxs qayta tashkil etilganda yig'implarni to'lash bo'yicha majburiyatni bajarishga nisbatan ham qo'llaniladi.

Ushbu moddada nazarda tutilgan qoidalar chet davlat qonun hujjatlariga muvofiq qayta tashkil etilgan chet el tashkiloti majburiyatlarining huquqiy vorisini (huquqiy vorislarini) aniqlashda ham qo'llaniladi.

Ushbu moddada nazarda tutilgan qoidalar O'zbekiston Respublikasining bojxona chegarasi orqali tovarlarni olib o'tish munosabati bilan soliqlar to'lashda ham qo'llaniladi.

93-modda. Mol-mulkni ishonchli boshqaruvga berishda soliq majburiyatini bajarish

Ishonchli boshqaruvchi ishonchli boshqaruv shartnomasi tuzilgan sanadan e'tiboran ishonchli boshqarish shartnomasi bo'yicha soliq majburiyatlarini bajaradi.

Ishonchli boshqaruvni ta'sis etuvchi (naf oluvchi), mol-mulk ishonchli boshqaruvga topshirilishi munosabati bilan o'zida yuzaga keladigan soliq majburiyatlarini, agar soliq majburiyatlarini bajarish (qo'shilgan qiymat solig'i bo'yicha majburiyatlardan tashqari) ishonchli boshqaruvchiga yuklatilmagan bo'lsa yoxud mol-mulk O'zbekiston Respublikasining norezidenti bo'lgan ishonchli boshqaruvchiga ishonchli boshqarishga topshirilgan taqdirda, mustaqil ravishda bajaradi.

Ishonchli boshqaruvchi soliq solish ob'yektlarining va (yoki) soliq solish bilan bog'liq ob'yektlarning hisobini ishonchli boshqaruvni ta'sis etuvchining (naf oluvchining) manfaatlarida amalga oshiriladigan ishonchli boshqaruv faoliyati bo'yicha va boshqa faoliyat bo'yicha alohida-alohida yuritishi shart.

Agar ishonchli boshqaruvni ta'sis etuvchi (naf oluvchi) uchun soliq majburiyatini bajarish, shuningdek soliq hisobotini va moliyaviy hisobotni tuzish hamda taqdim etish bo'yicha majburiyatni bajarish ishonchli boshqaruvchiga yuklatilgan bo'lsa, bunday soliq majburiyatini bajarish ishonchli boshqaruvchi hisoblanuvchi shaxs nomidan ushbu Kodeksning Maxsus qismida belgilangan tartibda amalga oshiriladi.

Agar ishonchli boshqaruvchi soliqlarni hisoblash va to'lash bo'yicha ushbu moddada nazarda tutilgan majburiyatlarni bajarmagan yoki to'liq hajmda bajarmagan bo'lsa, ularni bajarish majburiyati ishonchli boshqaruvni ta'sis etuvchiga (naf oluvchiga) yuklatiladi.

94-modda. Jismoniy shaxs vafot etgan yoki u vafot etgan deb e'lon qilingan taqdirda soliq majburiyatini bajarish

Soliq qarzi mavjud bo'lgan jismoniy shaxs vafot etgan taqdirda, soliq to'g'risidagi qonun hujjatlarini lozim darajada bajarmaganlik uchun unga hisoblangan penyalar va jarimalar summasi undirilishi umidsiz summalar deb e'tirof etiladi. Ushbu jismoniy shaxsning soliqlar bo'yicha uzilmay qolgan qarzi vafot etgan shaxsning meros qilib olinadigan mol-mulkini meros qilib olish tartibida qabul qilib olgan uning merosxo'ri (merosxo'rlari) tomonidan meros qilib olinadigan mol-mulkning qiymati doirasida va uning (ularning) merosdagi ulushiga mutanosib ravishda, ushbu moddaning qoidalarini inobatga olgan holda uziladi.

Agar vafot etgan jismoniy shaxsning soliqlar bo'yicha soliq qarzi meros qilib olinadigan mol-mulk qiymatidan ortiq bo'lsa, soliq qarzining meros qilib olinadigan mol-mulk qiymatidan ortiq summasi undirilishi umidsiz summa deb e'tirof etiladi. Mazkur norma merosxo'r (merosxo'rlar) tomonidan meros qilib olinadigan mol-mulkning qiymati hujjatlar bilan tasdiqlangan hollarda qo'llaniladi.

Merosxo'r bo'lmaganda yoki merosxo'r (merosxo'rlar) meros olish huquqidan voz kechganda, vafot etgan jismoniy shaxsning soliq qarzi undirilishi umidsiz qarz deb e'tirof etiladi. Umidsiz soliq qarzi soliq organlari tomonidan hisobdan chiqarilishi lozim.

Soliq qarzi bo'lgan jismoniy shaxs vafot etgan taqdirda, mazkur jismoniy shaxs hisobga qo'yilgan joydagi va (yoki) uning mol-mulki turgan joydagi soliq organi vafot etgan shaxsning merosxo'ri (merosxo'rlari) to'g'risida axborot olingan paytdan e'tiboran bir oy ichida unga (ularga) soliq qarzi mavjudligi to'g'risida xabar qilishi shart.

Vafot etgan jismoniy shaxsning merosxo‘ri (merosxo‘rlari) mazkur jismoniy shaxsning soliqlar bo‘yicha qolgan qarzini meros qabul qilib olingan kundan e‘tiboran bir yildan kechiktirmay uzishi shart.

Soliq organining qaroriga binoan uzish muddati, agar soliq qarzi mavjudligi to‘g‘risidagi xabarni merosxo‘r (merosxo‘rlar) to‘lash muddati o‘tishiga olti oydan kam vaqt qolganida olgan bo‘lsa, uzaytirilishi mumkin.

Vafot etgan jismoniy shaxsning jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig‘i va ijtimoiy soliqni to‘lash bo‘yicha qarzi umidsiz qarz deb e‘tirof etiladi.

Ushbu moddada nazarda tutilgan qoidalar fuqarolik qonun hujjatlarida belgilangan tartibda vafot etgan deb e‘lon qilingan jismoniy shaxsning soliq qarziga nisbatan ham qo‘llaniladi.

95-modda. Bedarak yo‘qolgan yoki muomalaga layoqatsiz deb topilgan jismoniy shaxsning soliq majburiyatini bajarish

Sud tomonidan bedarak yo‘qolgan deb e‘tirof etilgan jismoniy shaxsning soliqlarni to‘lash bo‘yicha soliq majburiyati ushbu bedarak yo‘qolgan shaxsning mol-mulkini boshqarish huquqiga ega bo‘lgan shaxs (bundan buyon matnda vakolatli shaxs deb yuritiladi) tomonidan qonun hujjatlariga muvofiq uning mol-mulki hisobidan bajariladi.

Vakolatli shaxs sud tomonidan bedarak yo‘qolgan deb topilgan jismoniy shaxsning u bedarak yo‘qolgan deb topilgan kunda vujudga kelgan butun soliq qarzini shu bedarak yo‘qolgan shaxsning pul mablag‘lari yoki boshqa mol-mulki hisobidan uzishi shart.

Sud tomonidan muomalaga layoqatsiz deb topilgan jismoniy shaxsning soliq majburiyati shu muomalaga layoqatsiz

shaxsning mol-mulki hisobidan uning vasiysi tomonidan bajariladi.

Vasiy muomalaga layoqatsiz jismoniy shaxsning soliqlar bo'yicha butun soliq qarzini shu muomalaga layoqatsiz shaxsning pul mablag'lari yoki boshqa mol-mulki hisobidan uzishi shart.

Sud tomonidan bedarak yo'qolgan yoki muomalaga layoqatsiz deb topilgan jismoniy shaxsning soliqlarni to'lash bo'yicha majburiyatini, shuningdek unga tegishli penyalar va jarimalarni to'lash bo'yicha majburiyatni bajarish, shu jismoniy shaxsning pul mablag'lari yoki boshqa mol-mulki ko'rsatilgan majburiyatni bajarish uchun yetarli bo'lmagan (mavjud bo'lmagan) taqdirda, tegishli soliq organining qarori bilan to'xtatiladi.

Jismoniy shaxsni bedarak yo'qolgan yoki muomalaga layoqatsiz deb topishni bekor qilish to'g'risida belgilangan tartibda qaror qabul qilingan taqdirda, to'xtatib turilgan majburiyatlarning bajarilishi mazkur qaror qabul qilingan kundan e'tiboran tiklanadi.

Ushbu moddaga muvofiq, sud tomonidan bedarak yo'qolgan yoki muomalaga layoqatsiz deb topilgan jismoniy shaxslarning soliqlarni to'lash bo'yicha majburiyatlari yuklatilgan shaxslar soliq to'lovchilar uchun ushbu Kodeksda nazarda tutilgan tartibda barcha huquqlardan foydalanadi va barcha majburiyatlarni mazkur moddada nazarda tutilgan xususiyatlarni hisobga olgan holda bajaradi. Ushbu modda bilan o'ziga yuklatilgan majburiyatlarni bajarish chog'ida, shu munosabat bilan soliq huquqbuzarliklarini sodir etganlik aybi uchun javobgarlikka tortiladigan mazkur shaxslar ushbu Kodeksda nazarda tutilgan jarimalarni tegishlicha sud tomonidan

bedarak yo‘qolgan yoki muomalaga layoqatsiz deb topilgan shaxsning mol-mulki hisobidan to‘lashga haqli emas.

96-modda. Soliq qarzining undirilishini umidsiz deb e‘tirof etish

Ayrim soliq to‘lovchilar va soliq agentlari zimmasida turgan soliqlarning to‘lanishi va (yoki) undirilishi quyidagi hollarda undirish imkoni bo‘lmay qolgan umidsiz soliq qarzi deb e‘tirof etiladi:

1) yuridik shaxs tugatilganda — yuridik shaxsning mol-mulki yetarli emasligi va (yoki) shu yuridik shaxsning muassislari (ishtirokchilari) tomonidan qonun hujjatlarida belgilangan miqdorda va tartibda uning soliq qarzini uzish imkoni bo‘lmaganligi sababli uning ushbu Kodeksning **91-moddasida** nazarda tutilgan tartibda uzilmay qolgan qismi bo‘yicha;

2) yakka tartibdagi tadbirkor bankrot deb e‘tirof etilganda — qarzdorning mol-mulki yetarli emasligi sababli soliq qarzining uzilmay qolgan qismi bo‘yicha;

3) jismoniy shaxs vafot etganda yoki jismoniy shaxs vafot etgan deb e‘lon qilinganda — uning mol-mulki yetarli emasligi sababli, shu jumladan meros davlat mulkiga o‘tgan taqdirda, uning soliq qarzining ushbu Kodeksning **94-moddasida** nazarda tutilgan tartibda uzilmay qolgan qismi bo‘yicha;

4) sud tomonidan hujjat qabul qilinib, unga muvofiq soliq organi soliq qarzini undirishning belgilangan muddati o‘tishi munosabati bilan uni undirish imkoniyatini yo‘qotganda, shu jumladan sud tomonidan soliq qarzini undirish to‘g‘risida ariza berishning o‘tkazib yuborilgan muddatini tiklashni rad etish haqida ajrim chiqarilganda;

5) mazkur Kodeks 129-moddasining **yettinchi qismiga** muvofiq, chet el yuridik shaxsi soliq organidan hisobdan chiqarilganda — doimiy muassasaning mol-mulki yetarli emasligi va qonunchilikda belgilangan miqdor va tartibda O‘zbekiston Respublikasining norezidenti bo‘lgan yuridik shaxs tomonidan to‘lash imkonsizligi sababli to‘lanmagan soliq qarzi bo‘yicha undirilishi umidsiz deb e‘tirof etilgan mazkur soliq qarzi shu chet el yuridik shaxsi ushbu Kodeks 129-moddasining **yettinchi qismida** nazarda tutilgan asoslarga ko‘ra soliq organida qaytadan hisobga qo‘yilganda tiklanishi lozim.

Quyidagilar soliq qarzini undirilishi umidsiz qarz deb e‘tirof etish va uni hisobdan chiqarish to‘g‘risida qaror qabul qilish vakolatiga ega organlardir:

1) yuridik shaxs joylashgan yerdagi yoki jismoniy shaxsning yashash joyidagi soliq organlari (ushbu qismning **2** va **3-bandlarida** nazarda tutilgan hollar bundan mustasno) – mazkur modda birinchi qismining **1 — 3-bandlarida** nazarda tutilgan holatlar mavjud bo‘lganda;

2) soliq to‘lovchi yoki soliq agenti hisobda turgan joydagi soliq organlari (ushbu qismning **3-bandida** nazarda tutilgan hollar bundan mustasno) — ushbu modda birinchi qismining **4** va **5-bandlarida** nazarda tutilgan holatlar mavjud bo‘lganda;

3) O‘zbekiston Respublikasining Davlat bojxona qo‘mitasi tomonidan belgilanadigan bojxona organlari — O‘zbekiston Respublikasining bojxona chegarasi orqali tovarlar olib o‘tilishi munosabati bilan to‘lanishi lozim bo‘lgan soliqlar, penyalar va jarimalar bo‘yicha.

Undirilishi umidsiz deb e‘tirof etilgan soliq qarzini hisobdan chiqarish tartibi va ushbu moddaning **birinchi qismida** nazarda tutilgan holatlarni tasdiqlovchi hujjatlar ro‘yxati

O‘zbekiston Respublikasi Davlat soliq qo‘mitasi tomonidan tasdiqlanadi.

O‘zbekiston Respublikasining bojxona chegarasi orqali tovarlar olib o‘tilishi munosabati bilan to‘lanishi lozim bo‘lgan soliqlar bo‘yicha tartib va hujjatlar ro‘yxati O‘zbekiston Respublikasining Davlat bojxona qo‘mitasi tomonidan tasdiqlanadi.